

Problematika obnovy STA v bytových domoch

Je obnova spoločnej televíznej antény s rozšírením ponuky DVB-T aktuálna a výhodná?

Pre lepšiu orientáciu v tejto problematike správca OSBD Žilina pripravil v spolupráci so spol. Tesatel, s.r.o. súhrn informácií o využívaní a obnove STA v bytových domoch.

Čo môže STA ponúknuť?

Príjem cez STA je alternatíva pre zákazníkov, ktorým postačuje „základný balík programov“. Cez spoločnú anténu je možné distribuovať programy vysielané v DVB-T. Analógové terestriálne vysielanie je už dlhšiu dobu vypnuté. V prípade záujmu a dostatku finančných prostriedkov je možné rozšíriť ponuku aj o prevod vybraného satelitného vysielania do DVB-T. Digitálny signál je samozrejme možné kombinovať s analógovou STA, aby ich obyvatelia nemuseli kupovať nové TV prijímače, prípadne DVB-T set-top-boxy,

STA nemôže ponúknuť technickú kvalitu digitálnej káblovej televízie najmä u SD/HD programov, ktoré preberajú niektoré káblovky priamo z TV štúdia vysielateľov. Finančne je náročné cez STA distribuovať väčší počet programov, pretože STA je legislatívne obmedzená maximálnym počtom cca 100 pripojených bytov. Pri väčšom počte prípojok sa už nejedná o STA, ale o káblovku, ktorá vyžaduje Registráciu radou pre vysielanie a retransmisiu SR. Žiadosť musí byť doložená písomne originálmi súhlasov vysielateľov, zmluvou so SOZA, registráciou prevádzkovateľa ako telekomunikačného podniku. To všetko súvisí s mesačnými platbami, kontrolami orgánov štátneho dozoru, atď.

Ako postupovať v prípade záujmu o obnovu STA?

Je potrebné vykonať tri na seba nadväzujúce kroky:

1. Kontaktovať špecializovanú firmu (napr. Tesatel, s.r.o.) a požiadať ju o revíziu stavu TV rozvodov, na základe ktorej sa zistia obmedzenia a funkčné možnosti STA. Dôvodom môžu byť predchádzajúce záväzky a vlastnícke vzťahy častí rozvodov, ktoré nie sú v spoločnom vlastníctve domu. Počas obhliadky existujúcich systémov a strechy je nutné vykonať aj meranie vstupných signálov na streche objektu, aby bolo jasné, s ktorými signálmi DVB-T je možné pri pripojení signálov do STA počítať. Príjem satelitného signálu pomocou parabol je vo väčšine prípadov možný pomocou antén na streche budovy. Zvláštnu pozornosť je treba venovať stavu strechy (napr. jej zateplenia), ktorý je potrebné pred začatím montážnych prác písomne zdokumentovať.
2. Pripraviť si súhrnné požiadavky na systém – najdôležitejší je zoznam požadovaných programov a požiadavka, či má byť rozvod vo forme TV analog (vzhľadom k cene v dnešnej dobe neodporúčame), TV digitál, v satelitnom pásme, alebo kombinácia. Tieto požiadavky je vhodné prekonzultovať so špecializovanou firmou. Tá navrhne najvhodnejší technologický variant, ktorý spracuje do cenovej ponuky vrátane návrhu zmluvy.
3. Príslušnú ponuku vrátane návrhu zmluvy odsúhlasiť na schôdzi vlastníkov a následne na základe uznesenia zo schôdze, prípadne formou žiadanky objednať prostredníctvom správcu OSBD Žilina.

Orientačné ceny: Výška investície do STA závisí od stavu rozvodov a konkrétneho riešenia. Celková cena sa odvíja od technológie a prácnosti potrebnej na jej realizáciu. STA s hlavnou stanicou pre 20 programov bude s použitím rovnocennej technológie lacnejšia než STA pre 60 programov za predpokladu, že nie je potrebné výraznejšie investovať do rozvodov.

Realizácia STA s použitím viackanálového laditeľného filtra. V prípadoch domov max. so 4 podlažiami na odfiltrovanie a zosilnenie či vyrovnanie úrovní postačí domový zosilňovač a viackanálový laditeľný filter, ktorý umožňuje potlačiť frekvencie, ktoré nevyhovujú a pustiť do rozvodu len tie požadované. Toto zariadenie umožňuje pripojenie viacerých antén (2, 3 alebo 4 vstupy) na príjem signálov z rôznych smerov. Na výstupe sú už len požadované DVB-T kanály

s vyrovnanou a zosilnenou úrovňou. Uvedené riešenie rôzne „firmy“ ponúkajú aj pre domy 7-13 podlažné, pričom v týchto prípadoch montáž nevyhovuje platným STN!!! Technicky správnym riešením by mohlo byť delenie stúpačiek, čo samozrejme zvyšuje prácnosť a predražuje cenu.

Legislatíva. Pomocou STA môže byť šírený terestrický signál, ktorý je možné prijať bežnou anténou. Je potrebné upozorniť, že pri prevode zo satelitu do DVB-T niektoré (aj nekódované) programy vyžadujú súhlas vysielateľa aj na šírenie cez STA. Pozor na skutočnosť, že je potrebné v súlade so zákonom vysporiadať autorské práva. Do cca 100 používateľov v jednej budove alebo komplexe budov, ktoré k sebe funkčne patria, ak sa obchodne nevyužívajú, nie je potrebné registrovať retransmisiu. Ak by sa tento počet prekročil je potrebné požiadať o registráciu retransmisie na základe Zákona o vysielaní a retransmisii, predložiť súhlasy vysielateľov a uzavrieť zmluvu so SOZA (ide o komplikovaný proces).

Nesúlad STA a stúpačkových rozvodov.

Jeden z dôvodov, prečo bolo nevyhnutné spoločné televízne antény a s nimi súvisiace stúpačkové rozvody nahradiť hviezdicovými rozvodmi s distribúciou základného súboru KDS bola hlavne skutočnosť, že s rastom nosných frekvencií televíznych kanálov dochádza k rastu útlmu vo vedeniach. V prvom až treťom TV kanáli je technicky možné dodržať STN 367211 tak, že nie je prekročená maximálna úroveň signálu na najvyššom poschodí domu a súčasne v prízemných bytoch je TV signál silnejší ako je minimálna úroveň stanovená normou. Toto je so značnými problémami dosiahnuteľné po rekonštrukcii stúpačkových rozvodov aj v tzv. S pásme. Digitálne DVB-T vysielateľ vysielajú v IV. až V. TV pásme, t. j. v oblasti UHF kanálov. V tomto pásme nie je v domoch prakticky ani technicky možné v STA dodržať pre viac ako 4 podlažia požiadavky STN 367211.

Hybridné rozvody v domoch spravovaných OSBD Žilina.

Hybridné rozvody sú kombináciou hviezdicových rozvodov, stúpačkových rozvodov, priebežných a koncových zásuviek, blokovacích zásuviek a blokovacích nástavcov. Časť terciárnych rozvodov sú majetkom spol. Tesatel, s.r.o. Stúpačkové rozvody sú však v podielovom spoluvlastníctve vlastníkov bytov. Znamená to, že na náklady Tesatelu sa uskutočnila (so súhlasom majiteľov bytov, ktorí sprístupnili podľa zmluvy na retransmisiu) výmena nevyhovujúcich účastníckych zásuviek za nové blokovacie zásuvky vyhovujúce potrebám poskytovania signálu káblovej televízie koncovým užívateľom. V prípadoch zásuviek ktoré vyhovovali STN 367211 nebola potrebná ich výmena. Preto sa na zásuvku montoval s použitím špeciálneho nástroja tzv. blokovací nástavec, ktorý je majetkom spol. Tesatel, s.r.o.

Prevádzka a správa STA a ekonomické aspekty obnovy STA

- Každá STA je elektrickým spotrebičom s odberom cca 40 – 60 VA/ 1 STA.
- Náklady na zriadenie jednej STA môžu v závislosti na počte programov dosahovať výšku cca tisíc až niekoľko tisíc eur.
- V prípade, že na dome, prípadne v bytoch sa nachádza majetok iného telekomunikačného operátora, tento musí zostať nedotknutý. V opačnom prípade hrozí riziko, že sa zasahujúci subjekt dopustí trestného činu poškodzovania cudzej veci, alebo poškodzovania zariadenia vo verejnom záujme.
- V prípade STA sa musia vykonávať okrem východzej revízie aj opakované revízie el. zariadení STA a hromozvodov, pretože antény sú neoddeliteľnou súčasťou každej STA.

Skúsenosti zo zahraničia ukázali, že návrat užívateľov z TKR na STA sa vo svete nepoužíva pretože sa neosvedčil, nakoľko zriaďovacie náklady a prevádzka STA sú finančne náročnejšie a prinášajú menší rozsah možností a služieb. Ich uplatnenie je najmä pre osamelo stojace bytové domy, u ktorých nie je perspektíva pripojenia na káblovú TV, internet a telekomunikačné služby typu 2G, 3G, 4G, a pod.